

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 171

Äänestysaluejaon muuttaminen Lahden kaupungissa

2866/00.00.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Keskusvaalilautakunnan sihteeri Sini Sulka, p. 044 482 6810

Päätös

Kaupunginhallitus jätti asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen äänestysaluejaon muutoksista siten, että Lahdessa on 1.1.2025 alkaen liitteen mukaisesti 23 äänestysaluetta.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää, että ne henkilöt, joita ei ole väestötietojärjestelmässä merkitty minkään kiinteistön kohdalle, kuuluvat äänestysalue 001:n eli Keski-Lahden äänestysalueeseen.”

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Keskusvaalilautakunta, 18.04.2024

§ 26

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Keskusvaalilautakunnan sihteeri Sini Sulka

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee valtuustolle seuraavan esityksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen äänestysaluejaon muutoksista siten, että Lahdessa on 1.1.2025 alkaen liitteen mukaisesti 23 äänestysaluetta.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää, että ne henkilöt, joita ei ole väestötietojärjestelmässä merkitty minkään kiinteistön kohdalle, kuuluvat äänestysalue 001:n eli Keski-Lahden äänestysalueeseen.”

Perusteluosa

Vaalilain 8 §:n mukaan *Äänestysalueena* on kunta, jollei sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueista päättää valtuusto. Päätöstä tehtäessä on otettava huomioon seuraavan kalenterivuoden alusta voimaan tulevat kuntajaon muutokset. Valtuuston on myös määrättävä, mihin äänestysalueeseen kuuluvat ne henkilöt, joita ei ole väestötietojärjestelmässä merkitty minkään kiinteistön kohdalle.

Päätös äänestysalueista tulee voimaan kalenterivuoden alussa, jos se on tehty ja siitä on ilmoitettu Digi- ja väestötietovirastolle sen määräämällä tavalla viimeistään voimaantuloa edeltävän vuoden elokuussa.

Jos päätös kuntajaon muuttamisesta on tehty äänestysalueista tehdyn päätöksen jälkeen, valtuuston tai, jos muutoksesta on päättänyt ministeriö, kunnanhallituksen on viipymättä tarkistettava äänestysaluejako.

Äänestysalueista tehtyä päätöstä, josta on ilmoitettu Digi- ja väestötietovirastolle, noudatetaan hallinto-oikeudelle tehdystä valituksesta huolimatta, kunnes valitusasia on ratkaistu, jollei hallinto-oikeus toisin määrää. Hallinto-oikeuden valituksesta antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Äänestysaluejakoa on muutettu Lahdessa viimeksi vuonna 2016, kun Lahden ja Nastolan yhdistymishallitus päätti (15.6.2015 § 60), että Lahden kaupungissa on 1.1.2016 alkaen voimassa 32 äänestysaluetta.

Äänestysaluejako suoritettiin tässä vaiheessa vain numeroimalla molemmissa kunnissa voimassa olleet äänestysalueet uudelleen (Lahti 24 + Nastola 8). Tämän jälkeen Nastonharjun äänestysalueet yhdistettiin yhdeksi äänestysalueeksi, jolloin äänestysalueiden määräksi tuli 31.

Vuoden 2024 presidentinvaaleissa Lahdessa oli yhteensä 99 920 äänioikeutettua. Äänioikeutettujen määrä ei nykyisellä äänestysaluejaolla jakaudu tasaisesti, sillä pienimmällä äänestysalueella (025 Pyhtäntaka) äänioikeutettuja oli viime vaaleissa 506, kun esimerkiksi alueella 002 Keskusta äänioikeutettuja oli 5930. Suurimman alueen (001 Keski-Lahti) suurta äänioikeutettujen määrää selittää se, että alueeseen kuuluu ns. erityisryhmät (vailla vakinaista asuntoa olevat sekä hoito- ym. laitoksissa asuvat kuntalaiset sekä ns. poissaoleva väestö, eli ulkomailla vakinaisesti asuvat Suomen kansalaiset). Keski-Lahden äänestysalueella asuu vaalipäivänä vajaa 4000 äänioikeutettua. Äänestysalueilla asuvien äänioikeutettujen määrä vaihtelee siis käytännössä 506:n ja 5930:n välillä.

Äänestysalueita ehdotetaan yhdistettäväksi siten, että äänioikeutettujen määrät olisivat tasaisemmat koko kaupungissa. Minkään yksittäisen äänestysalueen äänestäjämäärät eivät nouse niin suuriksi, että yhdistämisestä aiheutuisi ruuhkia äänestyspaikoille. Tällä hetkellä pienemmillä äänestysalueilla tilanne on ollut pikemminkin päinvastainen, sillä useilla äänestyspaikoilla on ollut hyvin hiljaista vaalipäivän äänestysajan viimeisinä tunteina. Ennakkoäänestys on äänestysmuotona kasvattanut suosiotaan vuodesta toiseen, joten yhä vähemmän äänestäjiä käyttää äänioikeuttaan vaalipäivänä myös Lahdessa (Lähde: Tilastokeskus).

Nastolan äänestysalueet tulevat yhdistämisten myötä maantieteellisesti laajoiksi. Alueiden koot eivät kuitenkaan tule vaikuttamaan paljoakaan äänestysmatkoihin, sillä nykyiset äänestyspaikat ovat hyvin lähekkäin toisiaan. Äänestyspaikat tulevat myös jatkossa pysymään samoina, sillä varteenotettavia muita äänestyspaikkoja yhdistettävillä alueilla ei juurikaan ole. Erstan (026) ja Villähteen (029) äänestyspaikkojen nykyinen etäisyys toisistaan on 3,6 kilometriä. Vastaavasti Kirkonkylän (027) ja Nastonharjun (031) äänestyspaikkojen etäisyys on 2,3 kilometriä ja Uusikylän (028) ja Rakokiven (030) äänestyspaikkojen etäisyys on 2,9 kilometriä.

Mukkulan (007) ja Kilpiäisen (008) äänestyspaikat ovat samassa rakennuksessa, joten niiden yhdistäminen ei aiheuta lainkaan äänestysmatkan pidentymistä. Muiden yhdistettäväksi ehdotettujen alueiden äänestyspaikat ovat eninään 2 kilometrin päässä toisistaan.

Kunnaksen (013) ja Pyhäntaan (025) äänestyspaikkojen välimatka on edellä mainittuja pidempi, mutta Pyhäntaan äänestyspaikkana toiminut Ahtialan koulun Kivijärven toimipiste lakkautetaan vuoden 2024 aikana. Tämän jälkeen alueella ei ole äänestyspaikaksi sopivaa tilaa. Pyhäntakaa ei ole sen

pienestä äänioikeutettujen määrästä johtuen tarkoituksenmukaista pitää omana äänestysalueenaan.

Jokaisella äänestysalueella toimii vaalipäivänä vaalilautakunta, jossa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Alueiden yhdistäminen ei edellytä henkilöstöressurssien lisäämistä nykyisestään millekään muodostuvalle uudelle äänestysalueelle, sillä vaalilautakunnan koot pysyvät samoina. Sen sijaan äänestysalueiden määrän vähentämisellä voidaan vaikuttaa vaalien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin osana talouden tasapainottamisen toimia. Saavutettavien säästöjen lisäksi äänestysalueiden yhdistämisellä saadaan tehostettua vaalien organisointia.

Muutoksenhaku: Muutoksenhakukielto, Kv: kunnallisvalitus

Toimenpiteet:

Kh: kv, Kv: ote keskusvaalilautakunta, rakennusvalvonta, kirjaamo@dvv.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-